

ДОКЛАД
ЗА ГОРИТЕ С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА
СТОЙНОСТ
НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДЛС БАЛЧИК

Настоящото проучване е извършено във връзка с определяне на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) за територията на Държавно ловно стопанство (ДЛС) Балчик и в изпълнение на принцип 9 от стандарта за сертификация управлението на гори по схемата на FSC. Инвентаризацията и проучванията са направени съгласно указанията на Националното ръководство за определяне на гори с висока консервационна стойност.

В Националното ръководство е дадена дефиниция за ГВКС, включваща в себе си шест различни характеристики на гората или комбинации от тях, които определят нейната консервационна стойност. В общ план Ръководството дава и насоки за управление и стопанисване, които ще запазят или повишат тези консервационни стойности. При разработката на настоящия документ, екипът се е водил изцяло от определенията, праговете и оценките посочени в Националното ръководството. Съответните дефиниции са адаптирани конкретно за земите и горите от горския фонд, управлявани от ДЛС Балчик. Посочените указания за стопанисване и мониторинг са разписани конкретно и съобразно спецификата на горите и начина им на управление на проучваната територия. Разработени са всички консервационни стойности, установени на територията на горското стопанство. Инвентаризацията на ГВКС, свързани с наличието на редки, застрашени и изчезващи видове е продължителен процес излизащ извън рамките на един сезон. Препоръчва се базата данни за разпространението на тези ВКС да бъде постоянно актуализирана от персонала въз основа на периодични техни наблюдения.

ДЛС Балчик управлява територия от 15077.2 ха, ТП ДЛС "Балчик" се намира в източната част на Дунавската хълмиста равнина в югоизточната част на Добруджанското плато, между 43°20' и 43°54' северна дължина и 28°00' и 28°37' източна дължина по Гринуич. Разположена е в Североизточна България, в източната част на Южна Добруджа.

Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са много ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат богат растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

Основната част от горите на територията на ДЛС БАЛЧИК са включени в различните категории ВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат най-строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности.

През периода на проучванията са проведени консултации с представители на местните власти и сдружения за определяне на значимите за местните общности горски територии и съгласуване на режимите за стопанисване. По време на срещите те са информирани за проучването и за основните принципи на горите с висока консервационна стойност и е потърсено тяхното мнение относно възможностите за прилагане.

Препоръчително е при промени в новия лесоустройствен проект на ДЛС БАЛЧИК да се интегрират резултатите от изследването и препоръчаните горскостопански мероприятия в него. Това ще допринесе за по-добро и екологосъобразно стопанисване на горските екосистеми в района.

ВКС 1. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, В КОИТО СА СЪСРЕДОТОЧЕНИ ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧИМИ СТОЙНОСТИ ЗА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО (НАПР. ЕНДЕМИЗЪМ, ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ, РЕФУГИИ)

При определянето на тази ВКС се прави оценка на управлението на ДЛС БАЛЧИК, свързано с опазването на биологичното разнообразие и защитените територии и зони. Извършва се инвентаризация на важните за района видове с природозащитна стойност, както и въздействието на лесовъдските дейности върху тях и техните местообитания.

На национално ниво в ръководството за страната са определени следните компоненти:

- Защитени територии и защитени зони
- Застрашени, изчезващи и ендемични видове
- Критични концентрации на видове

ВКС 1.1 ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

В България за ГВКС се смятат всички защитени територии, както следва:

1. Земи и гори от горския фонд (ЗГГФ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности, природни забележителности, обявени по ЗЗТ;
2. ЗГГФ в природни паркове попадащи в зони предназначени за опазване на биологичното разнообразие определени с планове за управление или паркоустройствените проекти по реда на Закона за горите (ЗГ);
3. ЗГГФ в природни паркове които нямат устройствени документи;
4. ЗГГФ попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

На територията на ДЛС БАЛЧИК има обявени осем защитени територии (ЗТ), които отговарят на т.1 от ВКС 1.1. По смисъла на Закона за защитените територии, категориите ЗТ са както следва: две са обявени за резервати, една за буферна зона на резерват, пет са обявени за защитени местности (ЗМ). Подробни данни за защитените територии в ДЛС БАЛЧИК са посочени в Таблица 1.

Таблица 1. Данни за защитените територии, попадащи в границите на ДЛС БАЛЧИК

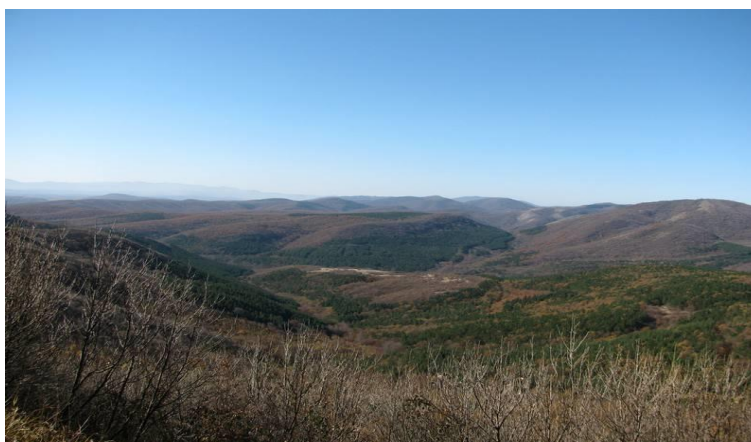
Защитена територия	Площ /ха/	Отдел/подотдел	Землище	Заповед за обявяване/ограничения	Заповед за прекатегоризация	Цел на обявяване
РЕЗЕРВАТ КАЛИАКРА	66,9	34А,1.	С.Българево	Зап.№16295/24.09.1941, изм зап.356/05.021966, зап.№231/04.041980		ЗАПАЗВАНЕ МЕСТООБИТАНИЯ ТЮЛЕНА МОНАХ И ХАРАКТЕРНА СТЕПНА РАСТИТЕЛНОСТ.
Поддържан резерват „Балтата“	197.7 205,6	80а,„в,5,67, 181а,б,1,3 82а,б	С. Кранево	Зап. №180/20.04.1978	рд391/15.10.1999год. 205,6ха	Запазване на флората и фауната на фауната в устието на р. Батова
Буферна зона на ПР Балтата	1600	79а,б,в,г,д1,2,3,4,5,6,7, 8,9,10 : 80 б,г,д,е,ж,1, 2,3,4,8,9	С. Кранево	554.10.06.1982	.	
Защитена местност „Шабленско езеро“	402.7 510.8 (77.7д гф)	23а,б,в,г,д, е,ж,з,и,„щ,я ,ю,а1,б1,в1 ,г1,д1,е1,ж 1т1,у1,х1,1, 3,4,	Шабла, Езерец	Зап.№292/05.05.1979 Рд311/24.01.1995		Запазване местообитанията на редки и застрашени от изчезване птици
Пр. забележителност	350ха		Дуранкулак	Зап.№123/21.02.1980		Запазване местообитанията на редки и застрашени от изчезване птици
Защитена местност „Дуранкулашко езеро“	446,54				Рд- 786/15.08.202	

Защитена местност „яйлата“\	121.4		С.Нанево	Зап№2630/21.09.1962		Запазване на характерният пейзаж
Историческо място	45,3	33а,1,2			1047/22.12.1987	
Защитена местност „яйлата“	45,3	33а,1,2			Рд-822/23.08.2002	
Защитена местност "ароматна мантиола"	19,9	52а,б,в,2,3	Балчик	Рд-442/21.05.2013		Опазване нарастителният вид <i>Mattiola odoratissima</i> и неговото месторастене.
Защитена местност „Блатно кокиче“	147ха. (119,3 ДГФ)	79 -цял; 80 б, г, д, е, ж, 1,2,3,4,8,9, 10; 81в,г,2; 82в;83 -цял	С. Кранево С. Оброчище.	Зап. №РД 750/10.11.2009		Опазване на растителният вид „кокиче „ и неговото месторастене

На територията на ДЛС БАЛЧИК има обявени със заповед на КОПС от различни години 5 бр. вековни дървета които са в ДГФ.

Списък на вековни дървета на територията на ДЛС БАЛЧИК

Вековни дървета	Заповед за обявяване	Землище/Местност	Височина (м)	Обиколка (м)
Вековна липа	Зап №450/25.04.1984	С.Рогачево	210	14
цер	Зап.№342/04.07.1978	С.Прилеп	200	21
Цер	Зап.№620/27.07.2007	С.Дебрене	200	20
Цер	Зап.№620/27.07.2007	С.Дебрене	200	22
Обикновен бук	Зап.№1027/01.12.1982	С.Батово	110	22

Съгласно последните действия по изграждането на Национална екологична мрежа „Натура 2000” на територията на страната, към ВКС1.1. т.4

Идентифицирани защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие на територията на стопанството:

- 33” Долината на река Батова” – BG0000102
- 33 „Езеро Шабла - Езерец” – BG0000621
- 33 „Езеро Дуранкулак” – BG0000154
- 33 „Крайморска Добруджа” – BG0000130
- 33 „Комплекс Калиакра” - BG 0000573
- 33 „Златни пясъци” BG 0000118
- 33 „Белите скали” BG 0002097
- 33 „Било” BG 0002115
- 33 „Балчик” BG 0002061
- 33 „Шабленски езерен комплекс” BG 0000156
- 33 „Дуранкулашко езеро” BG 0002050
- 33 „Каллиакра”BG 0005051
- 33 „Батова” BG0002082 0002082

Защитена зона **BG0000621 „Езеро-Шабла-Езерец”** попада част от площта на ТП ДЛС "Балчик" отдели и подотдели: 23-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, ф1, х1, ц1, ч1, ш1, щ1, ю1, я1, 1, 2, 3, 4, 5; 24-а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; 25-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; с обща площ – 187.1 ха, от която залесена 156.9 ха и незалесена 30.2 ха.

В Защитена зона **BG0000154 „Езеро Дуранкулак”** попада част от площта на ТП ДЛС "Балчик" със следните отдели и подотдели: 19-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 20-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14;

21-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2; 22-а, б, в, 1, 2, 3, 4; 196-а, б, в, г, д, е, ж, з, и; 2051-а; 2053-а; с обща площ - 335.9 ха, от която залесената 217.1 ха и незалесената 118.8 ха.

В Защитена зона BG0000130 „Крайморска Добруджа“ попада част от площта на ТП ДЛС "Балчик" със следните отдели и подотдели: 12-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 13-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 14-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4; 15-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16; 16-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; 17-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16; 18-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; 27-а, б, в, г, д, е, ж, 1; 28-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш; 29-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3; 30-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, 1, 2, 3, 4, 5; 31-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 306-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2; 307-а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2; 2096-а; 2228-а; 2281-а; с обща площ - 1034.1 ха, от която залесената 799.1 ха и незалесената 235.1 ха.

В Защитена зона BG0000102 „Долината на река Батова“ попада част от площта на ТП ДЛС "Балчик" със следните отдели и подотдели: 70-а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 72-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4; 73-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; 74-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2; 75-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4; 76-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4; 77-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3; 78-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 79-а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4; 80-а, б, в, г, 1, 2, 3; 81-а, б, в; 82-а; 83-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4; 84-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1; 85-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5; 86-а, б, в, г, д, 1, 2, 3; 87-а, б, в, г, д, е, ж, з, 1; 88-а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2; 89-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1; 90-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2; 91-а, б, в, г, д, е; 92-а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2; 93-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2; 94-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4; 95-а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3; 96-а, б, в, г, д, е, ж, 1; 97-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2; 160-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; 161-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 162-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4; 164-а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2; 166-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3; 167-а, б, в, г, д, 1, 2; 168-а, б, в, г, д, 1, 2; 169-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к; 170-а, б, в, г, 1, 2; 171-а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 173-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; 216-а, б, в, 1, 2, 3; 217-а, в, г, д, 1, 2, 3; 218-а; 237-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16; 238-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о; 239-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; 240-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; 241-а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4; 242-а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; 243-а, б, 1, 2, 3, 4, 5; 244-а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 245-а, б, в, г, 1; 246-а, б, в, г, д, е, 1; 247-а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 248-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 249-а, б, в, г, 1, 2; 250-а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3; 251-а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; 252-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; 253-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; 254-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; 255-а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; 256-а, б, в, 1; 257-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; 258-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3; 259-а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 260-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2; 261-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 262-а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; 263-а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3; 264-а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 265-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; 266-а, б, в, г, д, е, 1, 2; 267-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3; 268-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5; 269-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15; 270-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3; 271-а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2; 272-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18; 273-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3; 274-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2; 275-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4; 276-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, 5; 277-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1; 278-а, б, в, г, д, е, ж; 279-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 280-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3; 281-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2; 282-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4,

5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15; 283-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; 284-а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; 285-а, б, в, г, д, е, ж, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 5, 9; 286-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4; 287-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1; 288-а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3; 289-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 290-а, б, в, г, д, е; 291-а, б, в, г, ж, з, и, к, л, м, н, 3; 292-а, б, в; 293-а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2; 294-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к; 295-а, б, в, г, д; 296-а, б, в, г, д, е; 297-а, б, в, 1; 298-а, б, в, г, д, е, ж, з; 299-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2; 300-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 312-д, е, ж, з, и, 3, 4, 5, 6; 313-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17; 401-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 402-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2; 403-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 404-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; 405-а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; 406-а, б, в, г, 1, 2; 407-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; 408-а, б, в; 409-а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; 410-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4; 411-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3; 412-а, б, в, г, д, е, 1; 413-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; 414-а, б, в, г, д, е, 1, 2; 415-а, б, в, г, д, е, ж; 416-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1, 2; 463-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, 1; 464-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, т1, у1, ф1, х1, ц1, ч1, ш1, щ1, ю1, я1, а2, б2, в2, г2, д2, е2, ж2, 1; 465-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3; 466-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1; с обща площ - 8225.1 ха, от която залесената 7635.4 ха и незалесената 589.7 х В Защитена зона BG0000573 „Комплекс Калиакра” попада част от площта на ТП ДЛС "Балчик" със следните отдели и подотдели: 33-а, б; 34-а, б, в, ж, з, и, 3, 4, 5, 9, 10; 35-а, д, е, ж, л, м, н, с, т, у, ч, ш, щ, б1, 1, 2, 6, 7, 8; 36-б, в, г, з, и, к, о, п, р, ф, х, 1, 5, 6, 7, 8; 37-в, г, д, и, к, л, п, р, с, х, ц, 1, 5, 6; 44-г, д, е, к, л, м, р, с, т, 1, 2, 3; 45-б, в, г, з, и, к, 1, 2, 3; 46-в, г, д, и, к, л, 4, 5, 6; 47-б, 1; 48-а, д, е, ж, л, м, н, с, т, 1, 5, 6, 7; 49-г, д, е, 3, 4, 5; 50-в, г, д, е, 3, 4, 5, 9; 51-а, б, е, ж, з, м, н, 1; 52-а, б, в, ж, 1, 2; 53-б, в, г, з, и, к, 3, 4; 54-а, д, е, ж, л, м, н, с, т, 1, 5, 6, 7, 11, 12, 13; 55-в, г, д, и, к, л, п, р, с, 4, 5, 6; 56-г, д, е, к, л, м, р, 1, 2, 6, 7; 57-а, д, к, 1, 5; 58-а, б, е, ж, з, 3, 4, 5; 59-б, в, г, з, и, к, 1, 2, 3, 7; 318-в, г, д, е, л, м, н, о, у, ф, х, ц; с обща площ - 486.4 ха, от която залесената 92.0 ха и незалесената 394.4 ха.

В Защитена зона BG0000118 „Златни пясъци” попада част от площта на ТП ДЛС "Балчик" със следните отдели и подотдели: 134-б; 135-а, в, 1; 136-а, б, г, д, е, ж, 1, 2, 3; 137-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2; 138-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3; 139-а, б, в, 1, 2; 193-а, 1; 194-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4; с обща площ - 182.3 ха, от която залесената 172.1 ха и незалесена 10.2ха.

В Защитена зона BG0002115 „Било” попада част от площта на ТП ДЛС "Балчик" със следните отдели и подотдели: 9-а, б, в, г, д, е, ж, з, и; 2031-а, б, в; 2032-а; 2033-а, б, в, г, д, е, ж, з, и; 2034-а; 2035-а, б, в, г, 1, 2; 2036-а; 2037-а, б, в, г, д, е, 1; 2063-а, б, 1; 2064-а, б; 2065-а, б, в, г; 2066-а, б, 1; 2067-а; 2068-а, б; 2069-а; 2070-а, б, в, г, д; 2071-а, б; 2072-а; 2165-а; 2166-а, б; 2167-а; 2168-а, б; 2171-а, б, в; 2172-а; 2173-а; 2174-а, б; 2196-а, б, в, г, 1; 2197-а, б, в; 2198-а, б; 2199-а, 1; 2200-а, б, в; 2201-а, б, в, г, д, е, 1; 2202-а; 2205-а, б, в, г, д; 2206-а; 2207-а, б, в, г; 2208-а, б; 2209-а; 2210-а, б; 2211-а, б, в; 2212-а, б; 2213-а, б, в; 2214-а, б, в; 2215-а; 2216-а, б, в; 2217-а; 2218-а, б, в, 1; 2219-а; 2220-а, б; 2233-а; 2234-а; 2235-а, 1; 2236-а, б, в; с обща площ - 222.1 ха, от която залесената 219.5 ха и незалесената 2.6 ха.

В Защитена зона BG0002097 „Белите скали” попада част от площта на ТП ДЛС "Балчик" със следните отдели и подотдели: 44-б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 5; 45-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4; 46-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; 47-а, б, 1; 48-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 49-а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 50-а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; 51-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4; 52-а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4; 53-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4; 54-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; 55-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 56-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 57-а, б, в, г, д, к, 1, 2, 3, 4, 5; 58-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 59-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; с обща площ - 775.9 ха, от която залесената 554.0 ха и незалесената 221.9 ха.

В Защитена зона BG0002061 „Балчик” попада част от площта на ТП ДЛС "Балчик" със следните отдели и подотдели: 62-а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4; 63-а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,

8; 64-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; 65-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; 66-а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8; 67-а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6; с обща площ - 485.1 ха, от която залесената 410.9 ха и незалесената 74.2 ха.

Поетите ангажименти на Р България по изпълнението на Директива 409/79 и Директива 92/43 и съгласно прякото действие на двете директиви, посочените по-горе защитени зони подлежат на превантивни мерки на опазване и защита. Предвидените лесовъдски дейности на териториите на защитените зони трябва стриктно да следват изискванията на Закона за биологичното разнообразие за превенция и поддържане на благоприятно природозащитно състояние на видове и местообитания.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

1. За защитените територии в границите на ДЛС БАЛЧИК има изготвени и приети планове за управление на двата резервата. За останалите защитени територии няма изготвени и приети планове за управление. До тяхното изготвяне, стопанисването да се извършва съгласно Закона за защитените територии, заповедта за обявяване и заповедите за прекатегоризация, като са в сила следните допълнителни ограничения:

- ✓ Забрана на голите сечи и подмяна на основния дървесен вид.
- ✓ Санитарни сечи и изваждане на мъртва дървесина и стари дървета, се водят само в случаите когато има големи природни нарушения (ветровали, снеговали, пожари) или каламитети.

2. Прилаганите лесовъдски мероприятия да се съобразяват с естествената динамика на горските екосистеми и сукцесионните процеси.

3. Да се проверява периодично за създаването на нови защитени територии или зони, или за предложения за създаването им, които потенциално могат да бъдат повлияни от горскостопанските дейности.

4. До окончателното произнасяне на Европейската комисия за защитените зони и респективно изготвянето на Плановите им за управление да се прилагат горскостопански практики, които не водят до промяна на естествените местообитания и горски екосистеми.

5. Да се извърши оценка на благоприятното природозащитно състояние за горските екосистеми на територията на ДЛС БАЛЧИК, включени в границите защитените зони. По линия на превенцията, прилаганите горскостопански дейности да бъдат изцяло съобразени с поддържането и подобряването на благоприятното природозащитно състояние на горските видове и местообитания.

6. При защитените територии и защитените зони, в които преобладават горските екосистеми, е препоръчително поне 2 - 5 % от горите да се определят като "гори във фаза на старост". Прилагането на тази препоръка би повишило стойността на защитената територия и ВКС 1.1.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

1. Поради липсата на изготвени и приети планове за управление на представените защитени територии и защитените зони, стопанисващите гората трябва да влязат във връзка с РИОСВ – Варна, както и с ръководствата на ДЛС БАЛЧИК, и съвместно да следят за неблагоприятни въздействия върху ВКС. Съвместно с РИОСВ Варна трябва да се определи режима на мониторинг на стандартните процедури и индикаторите, с цел предотвратяване на отрицателните въздействия от дейностите върху ВКС на защитените територии и зони. За пример могат да се вземат въздействия на дейностите върху горските екосистеми, нарушаване на миграционни пътища на дивите животни, повишаване на риска от пожари, влошаване на благоприятното природозащитно състояние и др.

2. Препоръчително е да се използват мониторинговите схеми и формуляри на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие за отразяване на основните индикатори касаещи ВКС 1.1.

ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ

ВКС притежават териториите от горскостопанските единици, в които се среща всеки вид от *Приложение 1* към ръководството. Това са видове с толкова голяма консервационна значимост, че е достатъчно наличието на един такъв вид, постоянно обитаващ горскостопанската единица, за да представлява тя ГВКС. Всяка ЗГГФ, включваща местообитания на видовете, включени в *Приложение 1* към ръководството е ГВКС.

В тази консервационна стойност попадат както гори – находища на застрашени и изчезващи видове, така и гори с естествени характеристики, представляващи потенциално такова местообитание. Това се налага поради рядкостта на видовете, както и заради нуждата от опазване на местообитания от критично значение за тези и други видове. Видовете са посочени в Приложение 1 към Националното ръководство. Приложението е разработено въз основа на Червения списък на IUCN (1997) с използвани категории “критично застрашен” и “уязвим”, Червената книга на НРБ, том I и II, Атлас на ендемичните растения в България. При теренните проучвания на територията на ДЛС БАЛЧИК бяха открити находища на видове, включени в Приложение 1. Дадени са конкретни за всеки вид указания за стопанисване и мониторинг.

растителни видове с локална природозащитна стойност

1. Лудо биле (*Atropa bella-donna* L.)

Многогодишно тревисто растение, хемикриптофит. Стъблото е високо 0,5-1,5 до 2 m. Листата са прости, целокрайни. Цветовете са единични, по-рядко по два на влакнести дръжки. Чашката е 5-делна. Венчето при отвора на венечната тръбица е звънчевидно или тръбесто-звънчевидно, кафяво-виолетово или зеленикаво. Плодът е лъскава, черна, кръгла ягода. Месестата част обикновено е червеникавопурпурна. Цъфти от май до юли, плодоноси август-септември. Среща се из сенчести гори, сечища и храсталаци главно в букови, дъбови и габърови съобщества.

Видът е в Червена книга на Н.Р. България с категория „рядък“ (Велчев и др. 1984).

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида на територията на ДЛС. При провеждане на лесовъдските мероприятия да се внимава да не се нанасят механични повреди на индивидите на Беладоната. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. Склопеността да не пада под 0,5.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находищата на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

2. Горска съсънка (*Anemone sylvestris* L.)

Многогодишно тревисто растение с добре развито цилиндрично коренище, гъсто покрито с останки от листа. Цветното стъбло е око 30 cm високо. Приосновните листа са няколко или многобройни, на дълги дръжки, гъсто бяло влакнести. Стъбловите листа са 3, събрани в прешлен. от което излизат няколко листа. Цветовете са еднични. Околоцветникът е съставен от 5-10 бели, отвън влакнести венчелистчета. Плодът е сух сборен, състен от многобройни орехчета. Цъфтежът е през април-май, плодоносенето през юли-септември. Среща се по сухи тревисти каменливи места в храсталаци и в крайнините на горите, обикновено на варовик.

Видът е включен в Червена книга на Н.Р. България (Велчев и др. 1984) с категория „застрашен“.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на потенциалните находищата на вида в границите на горското стопанство. Дейностите могат да се извършват от служителите на ДЛС. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди и здравословно състояние на популацията за всяка горскостопанска единица.

3. Червен (красив) божур (*Paeonia peregrina* Mill.)

Многогодишно тревисто растение с късо коренище и вретеновидно наддебелени, грудковидни корени. Стъблата са 50 - 90 см. високи, набраздени, гладки неразклонени. Листата са последователни, 2 пъти пересто или тройно наделени с тясно елипсовидни крайни дялове. Цветът е с пет листна чашка с 8-12 венечни листа, многобройни тичинки и много плодници. Венчелистчетата са тъмно- или светлочервени, по-рядко розови. Плодът е сборен, съставен от 2-3 кадифено мъхести мехунки, всяка с по няколко черни, лъскави семена. Цъфти през май – юни, а плодоноси през юни-юли. Расте из храсталаци и редки гори по каменисти и тревисти места из цялата страна до към 1000 m надморска височина.

Видът е включен в Червена книга на Н.Р. България (Велчев и др. 1984) с категория „рядък”.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на потенциалните находищата на вида в границите на горското стопанство. Дейностите могат да се извършват от служителите на ДЛС. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. Склопеността да не пада под 0,5.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди и здравословно състояние на популацията за всяка горскостопанска единица.

4. Многоцветна момкова сълза (*Polygonatum multiflorum* (L.) All.)

Многогодишно тревисто растение с хоризонтално коренище. Цветоносното стебло е изправено, 10-50 cm високо, ръбесто, голо. Листата последователни в 2 реда, продълговато елиптични, с ясно изпъкнали дъговидни жилки. Цветовете по 1-2 в пазвите на листата, на дръжки, увиснали. Плодът-черносиня ягода. Цъфти април-юни.

Расте из храсталаци и широколистни гори в предпланинските райони до 1000 m надморска височина

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида. Дейностите могат да се извършват от служителите на ДЛС БАЛЧИК. Планираните сечи в насаждения с концентрация на индивиди на вида се извеждат през периода октомври-март. При провеждане на лесовъдски мероприятия се внимава да не се нанасят механични повреди на индивидите на редрица. Има документация за обявена ЗМ.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

5. Бодлив залист (*Ruscus aculeatus* L.)

Вечнозелено храстовидно растение. Достига на височина от 30 до 60 cm. Притежава силно разклонено стъбло и пълзящо коренище. Крайните клонки на стъблото са плоски и с ланцетна форма, като на върха са бодливо заострени. Върху тях се разполагат недоразвитите листа, които имат вид на люспици. Цветовете са еднополови, двудомни и са по един или няколко по протежение на листовидните клонки в пазвата на едва забележим околоцветник. Бодливият залист цъфти през периода март – април; а плодоноси през септември-октомври.

Разпространено в сенчестите широколистни гори и храсталаци на предпланинските и ниските планински райони у нас. В пределите на България може да достигне до надморска височина от 900 m, като е смятан за рядко и събирането му е забранено.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида в границите на ДЛС БАЛЧИК. При провеждане на лесовъдските мероприятия да не се нанасят механични повреди на индивидите. При извоза на дървесина не се преминава през местата с концентрация на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Животински видове включени в Приложение 1 към Националното ръководство, установени на територията на ДЛС „Балчик”

1. Видра (*Lutra lutra*)

Обитава предимно реки, богати на риба, с незамръзващи бистри и незастояли води, с обрасли с растителност брегове. Също езера, блата, изкуствени водоеми. Леговището обикновено се намира в стръмен бряг и има вход под водата. Застрашен вид, включен в „Червена книга на България, том 2.

На територията на ДЛС “Балчик” е рядък вид срещащ се по поречието на р. Батовска.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване на крайречната дървесна растителност по реките в района, вкл. недопускане на мероприятия по така нареченото “почистване” и коригиране на речните корита. Опазване на рибните ресурси. При наличие на известни обитаеми леговища да се осигури спокойствие в съответния речен участък, като на по-малко от 300 м. от леговището да не се провеждат никакви мероприятия.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се установят броя на наличните размножаващи се семейни групи от вида и да се мониторира числеността им. Могат да се ползват и следите, видровите пътечки и екскременти, като указание за присъствие на вида.

2. Горски бекас (*Scolopax rusticola* L.)

Като прелетна птица преминава през март-април, а наесен – през септември, но главно през октомври, като редовно зимува в по-топлите и малоснежни райони на страната. През време на прелета обитава по-влажни места в крайнини на гори, поляни, места с единични групи дървета и храсти, разсадници, обрасли мочурища и околности на водоеми. У нас е много рядък гнездящ вид, разпространен главно в Рила, Пирин, Родопите и Стара планина, по-рядко – и в Странджа. През последните 50 години е драстично намалял у нас както като гнездящ, така и като мигриращ вид.

Рядък вид, включен в „Червена книга на България, том 2.

На територията на ДЛС БАЛЧИК не е регистриран през гнездовия период, а само по време на миграция.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазването на старите широколистни гори е от първостепенно значение за бекаса. В отделите, където е установен да не се извършват сечи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се проведе специализирано търсене за евентуални гнездовища на вида на територията на ДЛС БАЛЧИК. Най-подходящ за регистрирането на токуващи птици е периода март-април и при

установяване на такива, локализирания район да се опази от човешки дейности доколкото това е възможно.

3. Гълъб хралупар (*Columba oenas* L.)

Обитава разнообразни по видов състав стари широколистни, а също смесени буково-иглолистни гори, понякога и скалисти места. Гнезди в хралупи на дървета, много рядко и в скални дупки. **Застрашен вид**, включен в „Червена книга на България, том 2, стр. 121”. **У нас е пред прага на изчезване като гнездещ, с катастрофално намаляваща численост! Силно зависим от наличието на стари гори с големи хралупести дървета.**

На територията на ДЛС БАЛЧИК се среща на ята през есенно-зимният сезон.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да не се провеждат горскостопански дейности в отделите, където е установен вида /с изключение на сечи в горските култури/. За периода от 01.01 до 30.06 зоната на спокойствие около гнездовището следва да бъде от 500 м, а от 01.07 до 31.12 зоната – 250 м. Да се опазват старите хралупести дървета, дори и в горски участъци с по-млада гора. Да се обособяват допълнителни гори в фаза на старост.

В съседните отделите/подотделите/, граничещи с тези, където е установен вида не се провеждат сечи в периода 1 март- 31 юли. Турнусът на сеч на тези насаждения се увеличава поне с един клас на възраст. Лесовъдската намеса трябва да цели създаване на разновъзрастна структура на гората, което предполага използване на дългосрочни сечи (групово-постепенна, групово-изборна). Интензивността на намесата е не повече от 10% от запаса, като площта на отваряните възобновителни пространства е не по-голяма от един път височината на дървостоя. Задължително се запазват всички стоящи и паднали мъртви дървета, дърветата с хралупи, както и дървета с видими признаци на заболяване и гнилото. Задължително части от насажденията се запазват като острови на старостта (без никакви лесовъдски мероприятия). В отделите не се допуска провеждането на санитарни сечи и събиране на суха и паднала маса с изключение на големи природни нарушения (ветровали, снеголоми). Определен брой съхнещи, хралупести дървета дори се оставят и извън картираните отделите!

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се установи евентуалната численост и разпространение на вида на територията на ДЛС БАЛЧИК през гнездовия период и евентуалните места на концентрация през есенно-зимния период.

4. Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)

Малочислен гнездящ вид у нас, най-разпространен из равнинните и нископланински широколистни гори в Източна България. Включен в Червената книга на България и в Приложение 1 на Директивата за птиците. Гнезди винаги на дървета, обикновено в непристъпни долове. Гнездото му е с диаметър над 1 м. Храни се в прилежащите открити местообитания – ниви, пасища и степи. Ловува най-вече на различни дребни гризачи и насекомоядни. Прелетен, долита във втората половина на март и отлита през октомври. Над страната преминава интензивна транзитна миграция, особено по Черноморското крайбрежие.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, където са установени птици през гнездовия период, да не се извеждат никакви сечи с интензивност над 10% от насаждението. За отделите, в които са идентифицирани гнезда да не се провеждат никакви сечи в радиус от 700 м около гнездото през гнездовия период на вида – от 1.03. до 31.07. Извън този период зоната около гнездото в която не се водят сечи е в радиус от 350 м. около гнездото. При окончателни фази на възобновителни сечи да се оставят единични или групи дървета от предходното насаждения.

Да се опази в естествен вид крайречната растителност по реките в ДЛ. Да не се разорават малкото налични ливади и пасища в района.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Картиране на гнездещите в ДЛС двойки /в периода 10.05 - 31.07/ и ежегоден мониторинг на съответните отдели за присъствието на вида.

5. Орел змияр (*Circaetus gallicus*)

Рядък вид, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България. Гнезди на стари дървета в малко посещавани горски участъци. Прелетен. Храни се с влечуги, дребни бозайници и птици.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, в които са е установени двойки да не се извършват сечи. Зоните забранени за човешки дейности около гнездата са регламентирани както следва: за периода от 01.01 до 30.06 зоната е от 700 м, а от 01.07 до 31.12 зоната е 350 м. Опазване на старите дървета в широколистните и смесени гори, които предоставят гнездова база на вида.

Да не се допуска палене на стърнища и храсти, защото така се унищожава хранителната база на вида. Да не се разорават, залесяват или застрояват наличните ливади, пасища и степи в района.

1. Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Гръбният панцер (карпаксът) е жълтеникав с черни петна, коремният (пластронът) – жълтеникав до светломаслиненозелен. Главата, шията и крайниците са мътнозеленикави и жълтокафяви. На задната страна на бедрата ма по една конична рогова брадавица. На дължина достига до 30 см. Обитава най-често сухи припечни карстови терени. Зимата прекарва в сън, като се заравя в дупки. Размножава се през март-април. През юни-юли женската изравя с крайниците си трапчинки и снася 2-8 яйца. В един сезон женската снася яйца три пъти, така че една женска снася средно по 16 яйца. Инкубацията им продължава около 2-3 месеца. Храни се с треви, листа, плодове, понякога със земни червеи, охлюви и др. Среща се в различни части на ДЛС.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване на високостъблените дъбови и букови гори главно с южни изложения и на храсталаците е от ключово значение за вида. Също така не бива да се употребяват химически средства за защита в селското и горското стопанство. Случаите на браконьерски улов на костенурки да се наказват строго, както е предвидено по ЗБР. Да не се допуска палене на стърнищата. Да не се разширява съществено съществуващата асфалтирана пътна инфраструктура, защото много често животни от този вид загиват по пътищата.

2. Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

По външен вид наподобява шипобедрената костенурка, но на задната страна на бедрата няма брадавици и опашката накрая завършва с рогов шип. На дължина достига 37 см, маса – 6,5 кг. Начинът ѝ на живот е както на шипобедрената костенурка. Среща се в различни части на ДЛС.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване на високостъблените дъбови и букови гори главно с южни изложения и на храсталаците е от ключово значение за вида. Също така не бива да се употребяват химически средства за защита в селското и горското стопанство. Случаите на браконьерски улов на костенурки да се санкционират, както е предвидено по ЗБР. Да не се допуска палене на стърнищата. Да не се разширява съществено съществуващата асфалтирана пътна инфраструктура, защото много често животни от този вид загиват по пътищата.

3. Смок мишкар (*Elaphe longissima longissima* Laurenti)

Обитава предимно влажни места из широколистни гори или мезофилни ливади с храстова растителност, понякога на скалисти терени. Копулацията е в края на май до средата на юни. Снася 2-10 яйца в края на юни до първото десетдневие на юли, най-често в хралупи и други места с гниеща дървесина. Половата зрелост настъпва на третата пролет. В ДЛС БАЛЧИК се среща сравнително често в по-ниските гори, заети от дъб, липа, габър и келяв габър.

Застрашен вид, включен в „Червена книга на България, том 2, стр. 39”.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да не се допускат пожари и палене на стърнищата. Да не се използват химически средства за защита в горското стопанство в районите в които е известно, че обитава вида. Да се преустановят

голите сечи в дъбовите и габъррови гори на територията на ДЛС, които променят характера на местообитанието. Да не се убиват змиите – те са полезни помощници на човека в борбата с мишките, полевките и плъховете.

4. Сив кълвач (*Picus canus*)

Рядък и бързо намаляващ вид у нас, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС, включен и в новата Червена книга на България (под печат). Обитава стари букови, дъбови, крайречни и смесени гори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В посочените отдели и подотдели, където видът гнезди да не се допускат никакви сечи с интензивност над 10%. При провеждане на лесовъдски мероприятия да се осигури запазването на старите дървета/”баби”/, на дървета с хралупи, острови на старостта, мъртва дървесина и умиращи дървета.

В посочените отдели да се отделят повече гори в фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

5. Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*)

Рядък и бързо намаляващ вид у нас, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС. Обитава стари дъбови, букови, габърови, липови и крайречни гори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В посочените отдели и подотдели, където видът гнезди да не се допускат никакви сечи с интензивност над 10%. При провеждане на лесовъдски мероприятия да се осигури запазването на старите дървета/”баби”/, на дървета с хралупи, острови на старостта, мъртва дървесина и умиращи дървета.

В посочените отдели да се отделят повече гори в фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

6. Черен кълвач (*Dryocopus martius*)

Обитава стари букови, иглолистни и смесени планински гори до горната им граница; по-рядко нископланински и равнинни гори. Гнезди в стари дървета с хралупи. Най-рано брачни прояви са установени в началото на март, а напуснали гнездото малки в началото на май. Люпилото е от 4-5 яйца, мътенето продължава 12-14 дни, а престоят на малките в гнездото 24-28 дни. При загуба на първото люпило прави второ люпило. В стари гори гнездовият участък обхваща 100-300 ха, а в горите с малко количество стари и умиращи дървета – 1000-1600 ха.

Рядък вид, включен в „Червена книга на България и в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В посочените отдели и подотдели, където видът гнезди да не се допускат никакви сечи с интензивност над 10%. При провеждане на лесовъдски мероприятия да се осигури запазването на дървета старите дървета/”баби”/, на дървета с хралупи, острови на старостта, мъртва дървесина и умиращи дървета.

В посочените отдели да се отделят повече гори в фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

7. Осояд (*Pernis apivorus*)

Обитава разнообразни стари гори, най-често дъбови и иглолистни, а също букови в съседство с поляни и ливади от морското равнище до около 1800 m н.в. Гнездото е добре скрито в основата на страничен клон на височина 10-20 m. **Застрашен вид**, включен в „Червена книга на България, том 2 и в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС. Храни се главно с ципокрили насекоми – оси, пчели и др.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, където са е установени двойки през гнездовия период, да се не се извеждат интензивни сечи – с интензивност над 10% /освен в горските култури попадащи в изброените отдели/. Около идентифицирани гнезда да не се провеждат сечи в радиус от 500 m около гнездото през гнездовия период от 1.04 до 31.07. Извън този период зоната около гнездото в която не се водят сечи е с радиус не по-малък от 250 m.

Опазване на старите клонести дървета, които предоставят гнездова база на вида. Да не се допуска унищожаване на пасища и ливади. Да се прекрати непрестанното палене на стърнища и да се провеждат мероприятия за превенция на горските пожари.

Да се оставят повече гори в фаза на старост и в дъбовата зона на ДЛС.

В никакъв случай да не се използват инсектициди в горското стопанство в отделите в които попадат гнездовите и ловните територии на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездата на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние, гнездови успех и евентуални заплахи. У нас е прелетен – идва в края на април и отлита до края на септември. Наблюденията в периода от края на май до края на юли се отнасят за местните гнездещи птици.

8. Малък ястреб (*Accipiter nisus*)

Включен в Червената книга на България. Гнезди в разнообразни гори, предимно в планините. Предпочита иглолистни и букови гори. Храни се основно с дребни врабчоподобни птици. Среща се целогодишно у нас, като през зимата идват птици от северни райони на Европа.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В посочение отдели да се не се извеждат сечи с интензивност над 15%. При окончателни фази на възобновителни сечи в съседните отдели да се оставят единични или групи дървета от предходното насаждения. При установяване на гнездо да се остави буфер от 250 м около него в, който да не се извеждат сечи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

9. Бухал (*Bubo bubo* L.)

Обитава скалисти терени, проломи, рядко в стари широколистни гори и обрасли с гъста растителност места. Среща се предимно в равнините и ниските планини. Брачният период започва през януари-февруари. Гнезди в скални пукнатини и надвеси, на земята и рядко в хралупи на дървета или стари гнезда на дневни грабливи птици на дървета. Не строи гнезда, снася в някоя ниша или ямка на скален корниз или малка пещеричка. В края на март снася 2-4 яйца. Малките започват да летят през юли. Застрашен вид, включен в „Червена книга на България/ново издание/ и в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС. Храни се с разнообразни животни - зайци, дребни лисици и порове, таралежи, гризачи, птици, вкл други нощни и дневни грабливи птици и чапли и др. Среща се единично на територията на ДЛС БАЛЧИК

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В зоните с установено гнездене на вида да се осигури зона на спокойствие без сечи според указанията в Ръководството (от 01.01 до 30.06 - зона 500 м около гнездото) и (от 01.07 до 31.12 - зона 250-350 м). Под скали с установено гнездене на вида да не се извеждат сечи в радиус от 500 м от скалите. Да не се провеждат санитарни сечи в подотелите, в които е установен вида, освен в случаите на големи природни нарушения. Санитарните сечи лишават вида от дървета за гнездене и затова в гората трябва да се оставят определен брой съхнещи, хралупести дървета дори и извън картираните отдели!

Да не се допуска застрояване, изграждане на спортни съоръжения и фрагментиране на горските местообитания в тези отдели и в близост до тях.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние. Видът е постоянен. Пее активно от януари до май и през есента- септември- октомври и в тези периоди и най-лесно да бъде регистриран.

10. Горска улулица (*Strix aluco*)

Защитен вид. Включен е в приложение III на ЗБР.

Обитава стари широколистни, смесени и по-рядко иглолистни гори, богати на хралупести изсъхнали дървета. Среща се предимно в нископланинската зона, по-малоброен в равнините и във високопланинските райони. Храни се с разнообразни животни, най-вече дребни горски гризачи и насекомоядни, но също различни птици, земноводни, безгръбначни, риба и раци.. Широко разпространена на територията на ДЛС БАЛЧИК.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите с установено гнездене на вида да не се извеждат сечи с интензивност над 15%. Да не се провеждат санитарни сечи в подотелите, в които е установен вида, освен в случаите на големи природни нарушения. Санитарните сечи лишават вида от дървета за гнездене и затова в гората трябва да се оставят определен брой съхнещи, хралупести дървета дори и извън картираните отдели! Около установени заети хралупи да не се провеждат сечи в радиус от 500 м. през гнездовия период (1.02.- 31.07.) и 250 м. извън него. Да не се допуска застрояване, изграждане на спортни съоръжения и фрагментиране на горските местообитания в тези отдели и в близост до тях.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние. Видът е постоянен. Пее активно от януари до май и през есента- септември- октомври и в тези периоди и най-лесно да бъде регистриран.

11. Горска ушата сова (*Asio otus*)

Защитен вид, среща се във всякакви типове гори- иглолистни, широколистни и смесени, в равнини, низини и планини, в крайречни гори и групи дървета сред полето, и дори на единични дървета, нерядко и в паркове.

Постоянен вид, през зимата се групира на големи ята, които денуват винаги на едни и същи дървета, с години. Най-често това са иглолистни дървета в клоните на които птиците са незабележими. Нерядко зимните концентрации са в селища или в крайнините им.

Храни се с разнообразни животни- най-вече мишевидни гризачи, но също птици, насекомоядни и др. Среща се рядко на територията на ДЛС БАЛЧИК.

Включен е в приложение III на ЗБР.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В подотдели с установено гнездене или зимуване на вида да се осигури зона на спокойствие без сечи - зона 500 м около гнездото или зимувката.

Да не се допуска застрояване, изграждане на спортни съоръжения и фрагментиране на горските местообитания в тези отдели и в близост до тях.

Да не се допуска безпокойство на зимувките.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние. Видът е постоянен. Пее активно от края на февруари до май, когато е най-лесно да бъде регистриран..

14. Благороден елен (*Cervus elaphus*)

Вид със запас под нормалния за стопанството. Обитава всички горски комплекси, като предпочита по изредените широколистни и смесени гори с повече тревна растителност и подраст. Свадбовища на благороден елен в отдели: **286 до 300. от 281**

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се контролира строго браконьерството в района. Да не се допуска безпокойство в значителни мащаби.

Да се ограничат горскостопанските работи в периода 01-30.09, около сватбовищата на благородния елен.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Провеждане на ежегодно преброяване на елените в района и определяне на половото съотношение на животните.

15. Дива свиня (*Sus scrofa*)

Вид със стабилна популация в ДЛС БАЛЧИК. Среца се повсеместно в горите на стопанството, като отбягва скалистите местообитания.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се контролира строго браконьерството в района. Да не се допуска безразборно застрояване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Провеждане на ежегодно преброяване на дивата свиня в района и определяне на половото съотношение на животните. Ако се налага да се води зооветеринарна профилактика.

16. Сърна (*Capreolus capreolus*)

Вид със запас под нормалния за стопанството. Обитава местообитанията свързани с равнино – хълмисти гори и горските комплекси до обработваемите площи, пасища и необработваеми селскостопански площи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се контролира строго браконьерството в района. Да не се допуска завишено безпокойство от страна на човека.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Провеждане на ежегодно преброяване на сърната в района и определяне на половото съотношение на животните.

ВКС 1.3. КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

Списък на индикаторните видове за тази ВКС с техните минимални концентрации в България са посочени в Приложение 2 към ръководството, като там са посочени и праговете им стойности поотделно за всеки вид. Когато в една гора има значимо постоянно или временно съсредоточаване на видове или е убежище от критична важност, съгласно изискванията на Приложение 2 към ръководството, тогава гората е ГВКС.

В района на ДЛС БАЛЧИК има и миграция, и нощувки на големи ята дневни грабливи птици в различни горски участъци през отделните години - осояди, малки кресливи орли, змияри, обикновени мишелови. Във връзка с опазването на тези концентрации е недопустимо изграждането на вятърни електрогенератори на територията на ДЛС БАЛЧИК. Надземната електропреносна мрежа е необходимо спешно да бъде обезопасена с изолатори на чашките на стълбовете.

ВКС 2. ЗНАЧИМИ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ФОРМИРАЩИ ЛАНДШАФТ ОТ РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, В КОИТО ВСИЧКИ ЕСТЕСТВЕНО СРЕЩАЩИ СЕ ВИДОВЕ СЪЩЕСТВУВАТ ПРИ ЕСТЕСТВЕНИ УСЛОВИЯ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ОБИЛИЕ.

Съгласно критериите: географско местоположение; естествено разпространение на дървесните видове; фрагментираност на съобществата и минимална площ е разработена цялостна оценка на горите в България, като са определени горскостопанските единици, попадащи в тази консервационна стойност.

На територията на ДЛС БАЛЧИК не попадат гори от **ВКС 2**

ВКС 3. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ РЕДКИ, ЗАСТРАШЕНИ ИЛИ ИЗЧЕЗВАЩИ ЕКОСИСТЕМИ, ИЛИ СЪДЪРЖАЩИ СЕ В ТАКИВА.

ГВКС представляват всички ЗГГФ, включени в списъка на *Приложение 4* към Националното ръководство. За ВКС се считат и гори, притежаващи характеристики, отличаващи ги като гори във фаза на старост (Old growth forests), които със своята възрастова структура и степен на естественост представляват местообитание на комплекс от видове от специфични екологични и таксономични групи. Тези гори включват наличие на:

1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;
2. Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони;
3. Дървета с масивни живи клони (често с диаметър по-голям от 25 см);
4. Дървета с белези от пожар или дървета с хралупи;
5. Големи мъртви дървета, които са все още на корен;
6. Паднали големи мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане;
7. Неравномерна пространствена структура.

За определяне на горите, отговарящи на критериите на ВКС 3, са използвани данни от ЛУП на ДЛС БАЛЧИК. Извършено е и теренно обследване на идентифицираните за тази консервационна стойност типове екосистеми. Съгласно списъка към Приложение 4 на Националното ръководство за определяне на ГВКС, за територията на ДЛС БАЛЧИК са идентифицирани 2 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми. Границите на отделните гори, представляващи ВКС 3, не са отбелязани на терена тъй като в повечето случаи съвпадат с границите на насаждението.

G1.7A1 Euro-Siberian steppe [*Quercus*] woods

Гори доминирани от цер (*Quercus cerris*) или дръжкоцветен дъб (*Quercus pedunculiflora*) върху льос в Дунавската равнина, Лудогорието и Добруджанското плато.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “почти застрашено местообитание”.

На територията на ДЛС БАЛЧИК местообитанието е установено в отдели: 179ж, 186-цял, 188р, 192з1, 284е

G1.737 Eastern sub-Mediterranean white oak woods

Гори от космат дъб (*Quercus pubescens*) – чисти или смесени с други термофилни видове.

На територията на ДЛС БАЛЧИК местообитанието е установено в отдели: 35р, 69ж,ф; 70в,д,и; 76е, 78з, 161 р,с

Гори във фаза на старост (Old growth forests)

Гора във фаза на старост (Old growth forests) е територия, в която гората е достигнала значителна възраст, не е била обект на големи природни и антропогенни нарушения и са представени следните характеристики:

1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;
2. Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони;
3. Дървета с масивни живи клони (често с диаметър по-голям от 25 см);
4. Дървета с хралупи;
5. Големи мъртви дървета, които са все още на корен;
6. Паднали големи мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане;
7. Неравномерна пространствена структура.

Горите във фаза на старост (ГФС), със своята специфична структура и функционалност, са местообитание на комплекс от видове от различни екологични и таксономични групи. Поради ограничените знания за тях все още не може да се определи колко от проучените видове са свързани единствено с тези гори, но определено може да се каже, че много видове намират в тях оптимални условия за съществуване. Нещо повече, при сравняване на ГФС и по-млади гори са отчетени съществени разлики във видовия състав и обилието, което е показател за уникалността на тези екосистеми.

На територията на ДЛС БАЛЧИК гори във фаза на старост са определени за отдели/подотдели:108а,б:109б:110а:111д,е,ж.112б:113в,д:114д,е:116е:161в,ж,м,п:238м:240в,г:245а:251а:263е:264б:266д:267г:268а:269г:274е:277б:278а:280б:283в:287е:288г,д:294б:295в:300б:312д,е,ж:35а,и,т,м:70б:74е:75и,к:85м:91в:97а,б,к:37з,и:81-1:81в

Обща площ на отделените гори във фаза на старост 520,4ха

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 3

1. G1.7A1 Euro-Siberian steppe [*Quercus*] woods

Тези горски екосистеми са остатъци от автохтонните гори, преобладавали в Добруджа преди масовите изкоренявания за земеделска земя. Те са се адаптирали към не толкова благоприятните условия на средата, но очакваното бъдещо засушаване на климата може усложни ситуацията в тях. Потенциален проблем при извеждане на сечи е по-голямата вероятност от зачимяване и увеличаване на покритието на храстовия етаж при равномерно отваряне на склопа.

При стопанисването на тези гори е необходимо да се прилагат лесовъдски системи, които да осигурят тяхното структурно и видово разнообразие. Приоритет трябва да имат сечите с дълъг възобновителен период, а именно групово-постепенната, неравномерно-постепенната и групово-изборната. Те ще спомогнат за формиране на неравномерна пространствена структура и запазване на дендрологичното разнообразие. Да не се прилагат краткосрочно-постепенни сечи. Да не се извършват голи сечи. Не се препоръчва изкуствено възобновяване, особено с нетипични за района и/или езотични видове. Отгледните мероприятия в стопанисваните млади насаждения трябва да се извършват навреме за да се подобри тяхната устойчивост и качествените им параметри.

При възникване на едроплощни природни нарушения /ветровали, каламитети и пожари/ е препоръчително част от засегнатата площ да не се залесява, а да се остави на естествената сукцесия. Това ще допринесе за повишаване на структурното и видовото разнообразие на територията. При възстановяването на такива територии трябва да се използва възможността за увеличаване участието на пионерни и светлолюбиви видове характерни за региона.

Приоритет при стопанисването на издънковите гори от летен дъб, трябва да бъде тяхното превръщане в семенни.

При планирането и извеждането на лесовъдските мероприятия да се осигури пространственото представяне на различните сукцесионни фази, както и отделните етапи в развитието на буковите съобщества. Особено внимание трябва да се обърне за запазването на насаждения, които са достигнали “фаза на старост” (old growth forests).

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи и т.н.

2. G1.737 Eastern sub-Mediterranean white oak woods

Тези горски екосистеми са остатъци от автохтонните гори, преобладавали в Добруджанските суходолия и южните склонове на р. Батова преди човешката дейност да редуцира участието на косматия дъб и благуна за сметка на цера поради по-добрите качества на дървесината. Те са се адаптирали към не толкова благоприятните условия на средата, но очакваното бъдещо засушаване на климата може усложни ситуацията в тях. Потенциален проблем при извеждане на сечи е по-голямата вероятност от увеличаване на участието на агресивни дървесни видове като мъждрян и келяв габър и увеличаване на покритието на храстовия етаж при равномерно отваряне на склопа.

При стопанисването на тези гори е необходимо да се прилагат лесовъдски системи, които да осигурят тяхното структурно и видово разнообразие. Приоритет трябва да имат сечите с дълъг възобновителен период, а именно постепенно-котловинната и групово-изборната. Те ще спомогнат за формиране на неравномерна пространствена структура и запазване на дендрологичното разнообразие. Да не се прилагат краткосрочно-постепенни сечи. Да не се извършват голи сечи. Не се препоръчва изкуствено възобновяване, особено с нетипични за района и/или езотични видове. Отгледните мероприятия в стопанисваните млади насаждения трябва да се извършват навреме за да се подобри тяхната устойчивост и качествените им параметри.

При възникване на едроплощни природни нарушения /ветровали, каламитети и пожари/ е препоръчително част от засегнатата площ да не се залесява, а да се остави на естествената сукцесия. Това ще допринесе за повишаване на структурното и видовото разнообразие на територията. При възстановяването на такива територии трябва да се използва възможността за увеличаване участието на пионерни и светлолюбиви видове характерни за региона.

Приоритет при стопанисването на издънковите гори с преобладаване на космат дъб, трябва да бъде тяхното превръщане в семенни.

При планирането и извеждането на лесоугодските мероприятия да се осигури пространственото представяне на различните сукцесионни фази, както и отделните етапи в развитието на буковите съобщества. Особено внимание трябва да се обърне за запазването на насаждения, които са достигнали “фаза на старост” (old growth forests).

Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи и т.н.

Гори във фаза на старост (Old growth forests)

Необходимо е на най-малко 2% от територията на горскостопанската единица да бъдат отделени насаждения за осигуряване на гори във фаза на старост. Особено подходящи за тази цел са естествени насаждения с възраст над 100 години, които не са били обект на стопанска дейност. Препоръчително е горите във фаза на старост да бъдат относително равномерно разпределени на територията, като площта на един комплекс от стари гори да бъде не по-малко от 40 ха. По възможност трябва да се осигури и свързаността на тези комплекси с коридори, които също са съставени от ГФС.

За да може да достигнат характеристиките на горите във фаза на старост, определените насаждения трябва да се остави на естествената им динамика. В тях се не се допуска лесоугодска намеса и извличане на дървесина, освен в случаите на големи природни нарушения /ветровали и каламитети на площи заемащи над 50% от съответната ГФС/.

Приблизително 160 до 230 години са нужни за да се формира гора със характеристики на гора във фаза на старост. Трансформацията от зрели гори към гори във фаза на старост е постепенна и продължителността ѝ зависи много от дървесния състав (видовете достигат за различно време пределна физиологична възраст), условията на месторастене (периодът е по-кратък на добри месторастения, отколкото на бедни) и първоначалната структура на насажденията (при хомогенна структура е по-бавно в сравнение с хетерогенната).

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 3

Мониторингът на тези ГВКС включва извършване на периодични наблюдения и анализ на състоянието на вида гора, чрез теренни наблюдения и разработване и прилагане на отделна програма за всеки вид гора.

1. Програмата за мониторинг трябва да бъде разработена със стандартни оперативни процедури, които да включват ясни индикатори, подходящи за целите на стопанисване. Тя се провежда поне веднъж годишно. Ако е необходимо сезонно отчитане мониторинга може да се прилага по-често, т.е. ако в горскостопанската единица настъпват значими събития само през определени месеци.
2. При теренната работа да се извършва наблюдение на показатели като жизненост на отделните дървета, структура на насаждението, здравословно състояние, наличие на дегенеративни процеси, честотата, размери и разположение на празните пространства, нивата на фрагментация, базовата територия, наличието на сукцесия и нейната посока и т.н. и/или интерпретация на дистанционно получени данни.
3. Трябва да се установят заплахите за видовете гори с ВКС 3 и доколко сериозни са те, и да се определят мерките, които трябва да се вземат за намаляването им.
4. За успешно прилагане на процедурите по мониторинг е необходимо обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да запознае всички с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.
5. При извършване на мониторинга може да се окаже, че плановите за управление не отразяват реалното състояние на горите, заплахите и тенденциите. В такъв случай трябва да се потърси съвет от специалисти, които да определят дали има пропуски в плановите и дали досегашния модел на стопанисване е критичен за опазването на вида екосистема. При установяване необходимост от промяна към по-строг режим на стопанисване, териториите с наличие на ВКС 3 могат да бъдат включени в План за действие за опазване на биоразнообразието в рамките на по-голям ландшафтен обект или могат да бъдат включени в защитени територии.

ВКС 4. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, КОИТО ИЗПЪЛНЯВАТ ВАЖНИ ПРИРОДНИ ФУНКЦИИ В КРИТИЧНИ СИТУАЦИИ (НАПР. ЗАЩИТА НА ВОДОСБОРИ, КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА).

Тази ВКС се отнася до важните екологични функции на стопанисваната гора. Определени са следните компоненти:

- Гори представляващи единствени източници на питейна вода
- Гори от решаващо значение за водосбора
- Гори с решаващо противоерозионно значение
- Гори с пожарозащитни функции
- Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството

За територията на ДЛС БАЛЧИК в тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели, определени като вододайната зона, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди. Включените горскостопански единици са определени въз основа на интервюта с персонала на Държавното горско стопанство.

ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА

В България за ГВКС се считат всички ЗГГФ попадащи в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ЗГГФ попадащи в близост до източници за питейно-битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние от 3500 м над водовземането и 50 м под него с ширина не по-малка от 1500 м от двете страни на реката.

За територията на ДЛС БАЛЧИК в тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели, определени като вододайната зона, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди. Включените горскостопански единици са определени въз основа на интервюта с персонала на Държавното горско стопанство.

Таблица № 3. Списък на отдели и подотдели, определени като вододайни зони за ДЛС БАЛЧИК

ДЛС БАЛЧИК	Отдели
Каптажи с. Дебрене	237ж
Каптажи с. Батово	253-8; 259-4; 265-6
Горски чешми и кладенци	240д; 252г; 280а ; 284-3; 293 б ; 300 б ; 411е

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.1

1. До обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., се използват следните общи препоръки за лесовъдска намеса:

- ✓ Да се подпомага създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;
- ✓ Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5, но и да не е по-висока от 0.8, тъй като се увеличава процента на евапотранспирация;
- ✓ Забрана за използване на голи сечи;
- ✓ Зоните в непосредствена близост до водоизточниците изискват повече внимание, минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина, дърводобив с много ниска интензивност или липса на такъв.

2. Трябва да се извършва обучение на персонала, който участва в горскостопанските мероприятия. Обучението трябва да запознае персонала с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за опазване на тези стойности.

3. След обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., горскостопанските мероприятия трябва да се съобразяват с посочените в нея режими на стопанисване и опазване.

4. В процеса на учредяване на СОЗ, стопаните трябва да търсят компенсиране на пропуснатите ползи или увеличени разходи при стопанисването на горите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.1

Горските стопани трябва да използват мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, басейновите дирекции или водностопанските фирми.

ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ

В България за ГВКС се приемат всички ЗГГФ, които представляват:

1. ЗГГФ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;
2. Съобщества на клек (*Pinus mugo*);
3. ЗГГФ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метровата ивица под ГГГ;
4. Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение;
5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката;
6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг);
7. ЗГГФ попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

За територията на ДЛС БАЛЧИК няма определени ГВКС, покриващи изискванията на т.1-7 от определението, съгласно Националното ръководство за определяне на ГВКС.

ВКС 4.3 ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ

В България за ГВКС се приемат всички ЗГГФ, представляващи:

1. ЗГГФ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ha и пълнота над 0,6;
2. Гори създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси.
3. Гори предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20°–50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. и наклон над 20°;

За територията на ДЛС БАЛЧИК са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 1 от определението, съгласно Националното ръководство за определяне на ГВКС.

1. ЗГГФ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ha и пълнота над 0,6;

Гори с наклон над 30°

отдел	пототдел	площ	отдел	пототдел	площ	отдел	пототдел	площ
33	1	4	53	И	0,6			
33	4	0,6	53	К	3,2			
33	5	4,3	53	3	1,8			
34	К	12,4	53	1	12,3			
34	4	0,5	53	3	0,8			
34	7	2,5	54	1	2,6			
34	9	2,4	54	8	0,6			
44	Б	2	55	2	20,5			
44	В	1,4	60	д	2,2			
44	Г	1,2	64	5	2,5			
44	О	0,6	65	8	4,4			
44	П	2,6	66	д	3,3			
44	У	9,6	66	е	3,9			
44	Ф	5	58	3	5,6			
44	Х	2,7	68	7	0,3			
44	2	11	69	2	0,2			
45	И	1,4	73	1	0,4			
45	К	2,8	73	2	0,5			
45	М	4,4	73	3	3,7			
45	Н	2	137	з	0,5			
45	Д	6	137	2	0,8			
45	1	0,3	138	и	1,6			
45	2	11	138	2	2			
46	к	2,8	139	1	9,6			
46	5	12,7	88	е	23,9			
46	6	6,3	89	м	14,3			
46	7	14,9	168	Б	8,3			
47	А	5,4	168	в	18,1			
47	б	10	171	1	0,2			
47	1	8,2	173	в	3,3			
48	ж	0,4	173	О	10			
48	3	5,8	173	р	5,5			
48	2	1,8	173	л	4,2			
48	е	2,2	173	1	1,2			
49	а	10,6	242	13	0,5			
49	1	4,9	250	6	0,5			
49	4	2,4	250	7	0,2			
49	6	4,9	253	1	11,8			

50	2	1,6	253	3	0,2			
50	7	9,8	254	3	1			
50	8	2	256	в	5,5			
51	6	1,5	259	в	1,2			
51	3	3,7	259	л	1,6			
52	а	7,8	260	е	7,4			
52	2	3,6	261	а	16,3			
52	3	0,8	265	2	0,5			
			269	е	4,5			
			275	1	0,2			
			282	м	0,5			

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.3

1. Стопанисването на гори, представляващи ВКС 4.3. трябва да е насочено към ограничаване опасността от развитие на ерозионни процеси.

2. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с ВКС 4.3. Като общи препоръки за лесовъдска намеса могат да се посочат:

В горите с решаващо противоерозионно значение:

- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии с гора, като пълнотата на насажденията не се намалява под 0.5;
- ✓ Да се извеждат навреме отгледните мероприятия, особено в горските култури, за да се осигурят жизнеността и устойчивостта на насажденията;
- ✓ Когато пред насаждение от списъка на ГВКС 4.3 са поставени допълнително една или повече цели (напр. курортни гори), лесовъдските мероприятия трябва да постигнат баланс между тях, но като приоритет остава осигуряване на противоерозионната функция;
- ✓ Подпомага се създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ При много стръмни терени (31-45о) не се водят голи сечи и краткосрочно постепенни сечи;
- ✓ При каменливи и урвести терени (над 45о) да не се провеждат стопански мероприятия;
- ✓ При извеждането на сеч да се използват техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка;

- ✓ При нужда се провеждат залесителни мероприятия, като с предимство се използва коренната горскодървесна растителност;

В горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи:

- ✓ Не се допуска извеждането на сечи;
- ✓ Провеждат се мероприятия за подпомагане на допълнително настаняване на растителност;
- ✓ Предвиждат се мероприятия за заздравяване устойчивостта в основата на склона при водни течения (включва изграждането на технически съоръжения за формиране на профил на равновесие).

3. Да се определят и картират пътищата и временни складове, които имат нужда от рехабилитация. След провеждането на дърводобива задължително се извършват необходимите възстановителни мероприятия, съобразно нарушенията на терена.

4. Да се разработят планове или правила за рехабилитация на нарушени или други територии, заплашени от ерозия и/или, в които мониторингът показва повишени нива на ерозия.

5. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.3

1. Препоръчително е да се осъществят контакти и консултации със специалисти от РИОСВ.

2. За горите с решаващо противоерозионно значение да се извършва два вида мониторинг – краткосрочен и дългосрочен:

- ✓ краткосрочен – наличие на прояви на съвременна ерозия (засегната площ). Наблюдение – всяка година;
- ✓ дългосрочен – правят се измервания на мощността на почвения профил и мъртвата горска постилка (МГП). Наблюдение – през 10 г.

3. За горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи се отчита динамиката на следните параметри:

- ✓ При формиран сипей се отчита обема на отложените материали;
- ✓ Площна динамика на свлачището;
- ✓ Площна (обемна) динамика на зоната на разрушаване;

Наблюденията се извършват всяка година.

ВКС 5. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ОСНОВНИТЕ НУЖДИ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ (ПОМИНЪК, ПРЕПИТАНИЕ, БИТОВИ НУЖДИ, ЗДРАВЕ)

Тази ВКС се различава от биологичните и екологични стойности по участието на местните общности в ползването и управлението на гората. При определянето и трябва да се оцени потенциалната зависимост на местното население от ресурсите, които им дава гората.

Една гора може да има статут на гора с ВКС, ако местните общности получават от нея жизненоважни горива, храни, фураж, лекарства, или материали за строителството, без да имат леснодостъпни алтернативи за тяхното набавяне. В такива случаи високата консервационна стойност изрично се определя като една или повече от тези основни потребности. Ако хората от някоя общност получават приходите си единствено от дадена гора и нямат алтернативен източник на доходи, то тази гора има ВКС.

Съгласно националното ръководство за определяне на ГВКС, в България следните ресурси могат да характеризират ВКС 5, според нивото на зависимост на местното население от тях, наличието на лесно достъпни заместители и взаимодействието с други ВКС:

- ✓ Дърва за огрев и битови нужди
- ✓ Паша и фураж – сено и листна маса
- ✓ Гъби
- ✓ Други недървесни продукти – лечебни растения, горски плодове, охлюви, продукти от лов и други (недървесни горски продукти, с които може да се търгува, включително уловени животни, смоли, плодове, и т.н.)
- ✓ Водоснабдяване (вода за пиене и за всекидневни нужди – виж ВКС 4.1)

ДЛС БАЛЧИК обхваща горските територии попадащи в Общини Балчик, Каварна, Шабла, Добричка – част и Аксаково – част, като включва 15077,2 ха държавни горски територии. В общината и съответно в териториалния обхват на ДЛС БАЛЧИК попадат землищата на 67 населени места, като общият брой на жителите с постоянен адрес на територията по данни от последното преброяване 2011 година е 51000 души.

Територията на общините Балчик, Каварна, Шабла се отличават с много ниска лесистост, като горските територии са предимно защитни горски пояси (ЗГП) – силно фрагментирани, достъпни и подложени на антропогенен натиск. Приходите в местната икономика от страна на горския сектор са малки, като се има предвид туристическата дейност по черноморието и селскотопанската дейност. Основното значение е противоерозионно, водоохранно и рекреационно.

Демографските процеси в общините на територията на ДЛС БАЛЧИК са с трайни неблагоприятни тенденции. Съществува тенденция към постоянно намаляване на населението на общините още от 1985 година насам през всички преброявания, като се отчита спад както в броя на населението, така и по отношение на неговата средна гъстота – в резултат на емиграциите и отрицателния естествен прираст.

Община Балчик включва следните 22 населени места (всички са кметства) – град Балчик и селата: Безводица, Бобовец, Брястово, Гурково, Дропла, Дъбрава, Змеево, Карвуна, Кранево, Кремена, Ляхово, Оброчище, Пряспа, Рогачево, Сенокос, Соколово, Стражица, Тригорци, Храброво, Царичино и Църква. Лесистостта на тази община е 11,8%. Населението на общината е 23150 жителя (21.07.2005 год), от които 57% са в град Балчик. На територията на тази община се намира туристически комплекс "Албена" и санитарно-курортен комплекс "Тузлата". Има 6 вилни зони.

Община Каварна има 21 землища (всички са кметства) – град Каварна и селата: Белгун, Било, Божурец, Българево, Видно, Вранино, Иречек, Камен бряг, Крупен, Могилище, Нейково, Поручик Чунчево, Раковски, Свети Никола, Селце, Септемврийци, Топола, Травник, Хаджи Димитър, и Челопечене. Населението е около 19000 души, от които 68% са в град Каварна. На територията на общината се намира курорта "Русалка". Плажната ивица е 74 000 кв.м.

Община Шабла включва землищата на град Шабла и следните 15 села (всички са кметства): Божаново, Ваклино, Горичане, Горун, Граничар, Дуранкулак, Езерец, Захари Стояново, Крапец, Пролез, Смин, Стаевци, Твърдица, Тюленово и Черноморци. Територията е 250 кв.км, от която над 90% е обработваема земя. Населението е над 7000 души, от тях 64% са в общинския център. На територията на общината са над 20% от българските плажове. Осигурява една петнадесета от дебита на минерална вода у нас.

Община Добричка селска, попадаща на територията на ТП ДЛС Балчик включва землищата на селата Батово, Дебрене, Прилеп, Соколник и Стожер.

Община Аксаково, попадаща на територията на ТП ДЛС Балчик включва част от землищата на селата Генерал Кантарджиево, Долище, Климентово и Новаково.

Делът на хората в трудоспособна възраст е близък до средния за областта и страната. Равнището на безработица в общината следва тенденцията към намаляване през последните години, и се задържа малко под средните стойности за страната и за областта.

Всички населени места на територията на ДЛС БАЛЧИК са водо- и електроснабдени.

Всички общински центрове и курортни комплекси имат изградени съвременни пречиствателни станции за пречистване на отпадни води.

Електро разпределителната мрежа е обезпечена от два независими 110 KV далекопровода и е достатъчна за нуждите на населението. Всички населени места от общината са стабилно обезпечени от гледна точка на електроснабдяването.

Селищата в общината са обезпечени с телефонни и транспортни връзки, които осигуряват добра комуникация и обслужване. На територията на ДЛС Балчик имат покритие три GSM оператора – Теленор, М-тел и Виваком, като покритието често не е добро. Навсякъде в населените места съществуват телеграфо-пощенски или телефонни станции. В големите населени места има кабелна телевизия и интернет по оптически кабел.

В района на стопанството не минава железопътна линия. Най-близките жп - гари до гр. Балчик са Добрич на 36 км и Варна на 45 км.

В района на стопанството се намират пристанищата Каварна и Балчик. Първото може да приема кораби с товароносимост до 6000 тона. То се използва от малки пътнически кораби и малки танкери за нефт. Освен товарно пристанище в Балчик има и яхтено пристанище, което е и спирка на международни регати. Съобщителните и транспортните връзки на територията на ДЛС „Балчик” са добре развити. От общата територия по общини с транспортни територии са заети съответно 1,6% от площта на община Балчик, 0,4% от територията на община Каварна, 0,7% от територията на община Шабла и общо за трите общини с 0,95%.

От държавната пътна мрежа през ТП ДЛС "Балчик" минават следните пътища:

- първокласен път Е-87 Бургас - Варна – Кранево - Албена – Балчик - Каварна – Шабла - Дуранкулак - Република Румъния;
- второкласен път – Е-21- Силистра-Кардам – Добрич – Оброчище – Албена;
- второкласен път – Е-27– Владимирово - Орлова могила – Одринци - Балчик.
- Третокласна пътна мрежа - Генерал Тошево – Вранино - Каварна, Шабла- фара-Българево - Каварна, "Бултрак" - Рогачево.

Останалите пътища от държавната пътна мрежа, които свързват населените места в трите общини са четвъртокласни пътища. Много чакълирани и черни горски пътища свързват горските масиви с междуградската и междуселската пътна мрежа. Всички пътища в района на стопанството, свързващи населените места са асфалтирани. По тези пътни артерии, допълнени с камионните пътища, водещи до горските комплекси, полезащитните горски пояси и държавните защитни горски пояси се извършва превоза на дървените материали и цялостната стопанска дейност на стопанството.

Осигурена е нормална автобусна връзка между населените места.

Анализът на структурата на местната икономика според оценка по приходи и материални активи показва, че с най-голям дял в общинската икономика е селското стопанство, предимно растениевъдството, следвано от туризма.

Природните условия са изключително благоприятни за развитието на диверсифициран и ефективен аграрен сектор, но в действителност растениевъдството е моно-профилно, а животновъдството - слабо и натурализирано. Макар и експлоатирани, морските аквакултури и морския риболов са далеч под оптималното оползотворяване на този ценен ресурс.

Растениевъдство

Над 80% от територията на трите общини с територия, изцяло попадаща в обхвата на ДЛС Балчик – Балчик, Каварна и Шабла е заета от земеделски земи (1082660 дка). Около 93% от тях са

плодородни ниви. Основна култура е пшеницата, следвана от слънчоглед, царевица и бобови. Първите три култури заемат 73,5% от обработваемата земя. Фуражните култури са с незначителни и намаляващи площи. Добивите са високи, стабилни и с високо качество. Стопанските субекти са представени от кооперации (обработващи 58,3% от нивите), арендатори (37,9%) и частни земеделски стопани (3,8%). Преобладаващото производство е върху окрупнени площи, с добра агро-култура и сравнително обновен машинен парк. Пшеницата от района е утвърден търговски продукт с добра реализация, но както навсякъде, доходността на тази култура е ниска.

Трайните насаждения са слабо застъпени и заемат само около 2% от земеделските земи. Представени са от овощни видове (ябълки, праскови, череши) и лозя (предимно винени, разположени по крайбрежието). *Зеленчукопроизводството* - крайно редуцирано производство поради загубените възможности за напояване, трудоемкостта и високата себестойност. Добивите от трайни насаждения и зеленчуци са далеч под местните потребности, особено в туристическия сезон.

Съхранената природна среда в района и гарантираният пазар (от туристическото присъствие) са чудесни предпоставки за развитие на биологично земеделие (при възстановени възможности за напояване).

Животновъдството е далеч от оптималния си капацитет. То е дребно, съсредоточено в частния сектор и полу-натурализирано. Традиционни за общината са говедовъдството, овцевъдството и свиневъдството. В момента броят на отглежданите животни и производството на животинска продукция са намалели многократно в сравнение с предишни години. Говедовъдството се развива изцяло в дребни (с1-3 крави) и няколко средни ферми (5-10 крави). Продукцията се затваря в кръговете на натуралната микро-икономика.

Туризм

На територията, стопанисвана от ДЛС Балчик, се намира голямата част на северно-черноморското крайбрежие, включително курортните комплекси Албена и Русалка.

Минералните води са другата природна щедрост - в Албена (103 л/сек., 30⁰), Кранево (5,4 л/сек, 23⁰), Балчик (6,0 л/сек, 22⁰) и Балчишка Тузла (13,5 л/сек, 32⁰, в допълнение с 38 хил.т. лечебна кал). Възможността за обогатяване на основния туристически продукт с балнеолечение и профилактика е добре оползотворена само в к.к.Албена. Защитените територии, ловното стопанство, лесопарковете и зоните с разнообразен релеф във вътрешността са също фон, среда и ресурс за туризъм.

Наред със защитните и рекреационни функции, горите в района на ТП ДЛС "Балчик" имат значение за икономиката на общините **Балчик, Каварна, Шабла, Добричка – селска, Аксаково** и областта, преди всичко като източник на строителна дървесина, целулоза и дърва за нуждите на промишлените предприятия, държавни и частни фирми, както и за местното население.

Гората е основен източник за задоволяване нуждите на местното население от дърва за огрев и по – малко за строителна дървесина.

На територията на ДЛС БАЛЧИК регистрирани в горския сектор фирми има само в общинските центрове, като повечето се занимават с продажба на дървесина, а пет от тях се занимават с дърводобив. Дървени въглища не се произвеждат.

ДЛС БАЛЧИК добива годишно около 27 хиляди м3 дървесина, като от тях за нуждите на местното население – над 60%

Почти всички домакинства от местното население в селата и голяма част – в градовете, използват дърва за огрев за отопление и/или готвене. Основен източник за снабдяване на населението с дърва за отопление и битови нужди са държавните гори, тъй като те заемат около 89% от всички горски територии. В кметствата се изготвят списъци на домакинствата и една голяма част от дървата за огрев се закупуват директно от крайния клиент, без посредничеството на фирми.

Местното население не е ограничено и отделно от ползването на дърва за огрев, свободно ползва и различни видове недървесни горски продукти (НДГП) за собствени нужди или за допълнителни доходи. В горските територии в обхвата на ДЛС БАЛЧИК събирането и изкупуването на НДГП не представлява основен поминък за местното население или за бизнеса и е слабо развито в сравнения с повечето стопанства в региона и страната.

Данните за ползванията на пашата като ресурс показват не висок интерес от страна на населението при достатъчно предлагане на терени за това съгласно Горскостопанския план на стопанството. Издаването на разрешителните за паша става съгласно съгласуван с кметствата

годишен План за паша. Той се изготвя на база получения брой животни, които местното население заявява, че желае да пасува в горски територии на ДЛС БАЛЧИК

От гледна точка на ловните дейности, те се извършват съгласно одобрен Ловоустройствен проект. Обособените държавни ловни райони – Батово и Долище спомагат за това, животинският свят на територията на ловното стопанство да е относително добре съхранен и разнообразен. Традиционно интерес за ловен туризъм представляват дивата свиня, муфлонът, еленът – лопатар, благородният елен, сърната, лисицата, дивият заек, а от пернатия дивеч – фазан, щраус, яребица и пъдпъдък. В горите се срещат чакал, дива котка, катерица, сънливец, попово прасе, златка, белка, язовец и други. В района на ДЛС БАЛЧИК има 34 ловни района на ловни дружинки, които обхващат земеделски и горски територии.

Орнитофауната е представена не само от многобройни местни видове, но и от множество прелетни птици, повечето от които са защитени видове. Значително е разнообразието от влечуги и земноводни, а рибното богатство на река Батова е предпоставка за развитие на риболовен туризъм.

На територията на ДЛС Балчик съществуват благоприятни условия за развитие на алтернативен туризъм (еко-, селски, и др.).

Добрата инфраструктура, развитите земеделие, туризъм и търговия в района, не могат да се смятат за пример за зависимост на населението от дадени горски територии и безалтернативност в приходите на домакинствата на територията на ДЛС БАЛЧИК.

Това се потвърждава и от проведените консултации с кметствата на отдалечените и малките села, които са най-зависими от горските ресурси предвид демографията им със значително застаряващо и нетрудоспособно население (Прилеп, Дебрене, Захари Стояново и др.). Данните от консултациите показват също, че местното население не е безалтернативно по отношение ползванията и приходите от горите и поради това може да се смята, че ВКС 5 не се проявява на територията на ДЛС БАЛЧИК, съгласно изискванията на националното ръководство за определяне, управление и мониторинг на гори с висока консервационна стойност.

Високото защитно, рекреационно и социално значение на горските ресурси в района, не може да се пренебрегва при дейностите по управлението на горите. Не трябва да се допуска преексплоатация на ресурсите, което в бъдеще би могло да доведе до сериозни социални конфликти. Проблеми биха възникнали също, ако в следствие неправилна търговска политика се намалят количествата дърва за огрев и дървен материал, отделяни за задоволяване на нуждите на местното население. Проблем би възникнал и в случай на повишаване на цената на дървата за огрев и дървения материал в резултат на необходимост от доставянето му от други региони. Не особено доброто социално-икономическо положение на населението не би позволило на местните хора да заплащат по-висока цена.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ И МОНИТОРИНГ НА РЕСУРСИТЕ, СВЪРЗАНИ С ВКС 5

Като общи препоръки за управлението на горите в ДЛС БАЛЧИК с цел съхраняване на социалната им значимост може да се каже:

- ✓ Най-уязвима група по отношение гарантирането на дървата за огрев са жителите в селата. ДЛС БАЛЧИК трябва да предвижда възможности за задоволяване на нуждите на домакинствата, които средно за страната са определен на около 8м3 дърва на домакинство за отоплителен сезон;
- ✓ Да продължат да се ползват и да се развиват възможностите за допълнителни приходи от събиране на такси по съответните тарифи за ползване на недървесни горски продукти и извършване на туристически дейности в горските територии, като това се планира въз основа на програма за ползване базирана на инвентаризация на всички горски ресурси и норми за устойчивото им ползване и възпроизводство;
- ✓ Да не се извършват залесявания с не-типични и не-местни видове;
- ✓ Мероприятията да се планират и обхващат цялата територия на горскостопанските единици;
- ✓ Да се актуализира Горскостопанският план на стопанството, отчитайки действителното състояние на насажденията, както и да не се превишават по обем и интензивност ползванията определени в същия Горскостопански план.

ВКС 6. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪХРАНЯВАНЕ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ И ТРАДИЦИИ, РЕЛИГИОЗНА И ЕТНИЧЕСКА ИДЕНТИЧНОСТ

Една гора може да се обяви за ГВКС, ако притежава или осигурява стойности, без които местната общност би претърпяла драстична промяна в културата, или за които общността няма алтернатива. Съгласно нормативната уредба в страната около 40 000 обекта на културно-историческото наследство в България имат статут на паметник на културата. Част от тях попадат в гори или са тясно свързани с горски територии.

Такива ГВКС в България, съдържащи ВКС 6, са всички:

- 1. Гори и земи от горския фонд попадащи в 500 м ивица около манастирите;**
- 2. Гори или земи от горския фонд попадащи в 100 м ивица около параклиси, оброчища, аязма, текета, определени по приложения списък в *Приложение 6* и при консултации с местните хора;**
- 3. Гори или земи от горския фонд попадащи в границите на паметниците на културата или в техните охранителни зони, определени по реда на Закона за Паметниците на Културата (ЗПК);**
- 4. Гори или земи от горския фонд попадащи в ивица от 100 м около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, носещи стойност за съхраняване на културното наследство и националните традиции посочени в приложения списък по *Приложение 6*.**

Към момента на извършване на настоящото изследване, на територията на ДЛС БАЛЧИК няма установени горски територии, отговарящи на изискванията в определението по ВКС 6 към националното ръководство за определяне на ГВКС.

Горски територии с регионално значение за развитие на туризма на територията на ДЛС БАЛЧИК представляват следните обекти:

- В местността "Славната кана" край с. Дебрене се провежда традиционен събор надпяване "Добруджа пее" – отд. 284 е; 234 к, и.
- Често посещавана от местното население е чешмата „Барут чешма” в отдел 280”а”

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да не се планират и провеждат мероприятия, които водят до промяна на ландшафта, облика на местностите и понижаване стойностите на гората като ВКС 6 (напр. голи сечи, реконструкции, краткосрочно-постепенни сечи, възобновителни сечи с голяма интензивност). Особено внимание трябва да се обърне на запазване и по възможност подобряване на естетическите и защитни функции на гората (запазване на мъртви стоящи и лежащи дървета, живи единични и групи дървета с интересни екстериорни качества, дървета с хралупи, стари дървета). През туристическите сезони и периодите на провеждане на традиционните събори, панаири или културни, исторически, религиозни мероприятия на местното население, в отделите на провеждането им да не се извършват дърводобивни, извозни и други горскостопански дейности, нарушаващи духа и спокойното протичане на мероприятията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 6

През 5 години да се извършва консултация с местната власт, населението, културните и туристически организации за проверка дали определените ГВКС запазват значимостта си съгласно определението за ВКС 6, както и за поява и описване на нови ГВКС на територията на ДЛС БАЛЧИК.

Ежегодно да се извършва контрол по дейностите предвидени в ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН и съобразени с препоръките и указанията за стопанисване на определените ВКС 6.

Мониторингът да се провежда чрез документална проверка и снимков материал.